

TIDEVARVET

N:r 11: 1929

Veckans ledare Strutsolitik, handlar om utskottets avstyrkande uttalande över fru Nordgrens och Östlunds motion (likalydande med fröken Hesselgrens) angående aporandande av sexualhygienisk undervisning och upplysningsverksamhet.

Till ledaren ansluter sig Brev från Sundsvall.

Minoriteternas problem som nu behandlas vid N. F:s rådsnöte och den imponerande realpolitikernas ställning till detta kommenteras i artikeln om Stresemann.

Gina Leffler ger till den intresserades tjänst en redogörelse för Svenskt måleri i Liljevalchs och Galleri Modern.

Skogsscouten i Kenya, ett glädjande tecken på samarbetsviljans livskraftighet i England, skildras av fru E. Gadolin-Lagerwall.

Om Bäckers skrivna Gösta Setterberg och Ellen Michelsen.

Bland caféhaustyper i Wien har Elsa Björkman-Goldsmidt funnit två fängslade representanter för den gamla och den nya tiden, som hon skildrar i Mor och dotter.

Gör ett besök i
Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Bellmansgatan 6 Hornsgatan 37

Ring N. 7734

Här erhåller Ni upplysningar om SKADEBANAN, som genom sin publikorganisation förmedlar teaterbiljetter till ca. hälften av resp. teatrar ordinarie priser.

Galeri Modern
utställer Oljemålningar och Pasteller av
EUGÈNE JANSSON
Sturegatan 26
Vardagar 10-6 Söndagar 1-4

Arvid Wærner
Begravningsbyrå
35 Sibyllagatan 35
Ombud för Sv. Eldbegravningsfören.
Balsamering utföres.
Tel. 74295. Norr 25051
Bost.: Karlbergsväg. 7. Tel. 84047

SVENSKT MÅLERI

I Liljevalchs och Galleri Modern av *Gina Leffler*

Robert Högfeldt: I morgongryningen

De konstnärer, som under benämningen "Fria gruppen" under mars månad utställa på Liljevalchs konsthall, bilda ej en fast sammanslutning kring något visst program. Inom gruppen möter man flera olika konstnärstypologier, varandra rätt så olika inbördes, men någon stark, originell begåvning, som söker bryta sig nya banor, söker man förgäves; i stället möter man hos många en fin, ibland raffinerad färgkultur och ett stilla, förnytt väsen, som ibland kanske kan bli väl avdämpat. Genomgående är att landskapskompositioner dominerar, under det att t. ex. naktmåleri lyser med sin frånvaro, på några få undantag när. Porträttet har

en och annan utövare — mest rör det sig om barnporträtt, ett och annat självporträtt och en del rena folktypbilder.

Vad nu landskapsmåleri beträffar, är detta ganska traditionsbundet. Det anknyter till fransk landskapskonst — både äldre och yngre — från Barbizon-skolan i Corots gestalt med det fina valörmåleri fram till Cezannes färg, uppmunrad landskap. Över huvud taget är inverkan från den tidigare kubismen märkbar i modererat form hos många i den fasta, klara uppbyggnaden — gärna ett blånande berg i bakgrunden, fyrkantiga, vitgrå hus som kuber, vita vingårdsmurar och vägar, som föra blicken

inåt och öppna ett djupt perspektiv, och olivernas lövmassa avsatt i klara, silvergrå fläckar. Så målar t. ex. Nils Tydén sina landskap med motiv från Sydfrankrike, där ju landskapet självt genom sin naturliga struktur inbjuder till en stramare behandling. Ibland blir färganslaget väl blekt med sina olivgröna och vitgula toner; hur vackert ett sådant landskap än ter sig vid nära betraktande, verkar det lätt litet tamt på minsta avstånd. Bäst göra sig de dukar, där färgen är kraftigare, som t. ex. ett landskap med löklockare, där de kubiska, vitgula husen i bakgrunden framhäva de varma terrafärgerna — brunt och brunrött — i den nakna jorden framför, och lökväxternas blå toner förstärkas i den böjda mannens klarblå linnejacka. Små utomordentligt läckra landskap med djup skikt inåt mot bergens blåviolettera fond höra till det vackraste han gjort. Liknande landskap målas av Maj Jerndahl-Tydén, med en djurlock eller människor som staffage.

Luftiga och flodiga äro Jerkens akvareller. Den gamla bron i Grez och gatubilder från byarna däromkring föra tanken på en annan konst-

Även svenskt landskap är rikligt företrätt. Starkast representerade äro Stockholmsmotiven, t. ex. Slussen med sitt pulserande liv och lockande perspektiv, sedd litet upifrån med de brutna husräckorna, gatorna, som vindla inåt åt olika håll, vattnet i olika plan och människorna som små svarta myror mot den vita snön. Hos Oscarsson motsvaras det lilla formatet av ett kärleksfullt, detaljerat in-trängande i motivet. Slottet sett från olika utgångspunkter, Riddarholmen med husen klungade runt kyrkan äro hållna i dämpade grå och rosa toner, mot vilka en röd buss, en blå spår-vagn, en annonsplacat bilden en klar färgfläck.

Bland porträtten märkas Maj Jerndahls barnporträtt. Den lilla franska flickan är en vederhäftig och god tolkning av det romanska barnet — lugn, säker och brådmogen. Av andra kunna nämnas Jerkens självporträtt med en kraftig, säker penselföring. Edgar Wallins med en monumental hållning. Öro har en fin fysonomisk skärpa, hans bönder äro en apo-teos till den germanska rasen — den blonda typen med sin fria, öppna upp-syn, de strålände, blå ögonen med sitt

Eugène Jansson: Riddarfjärden

närs-generation, Carl Larssons, som här en gång tjuasade av Nordfrankrikes fultiga luft med dess milda ljus och fina valörer. Hos Ruda är färgen mera lysande än hos de andra, på-lagd i bredare, djärvare drag och samtidigt mer summarisk. Han sam-lar den gärna i en brännpunkt. Så t. ex. i ett landskap med ett blekt vatten i bakgrunden, blågröna löv-masser, två kvinnliga staffagefig-urer, den ena liggande vitklädd mot den gulgröna marken med en gul pa-rasoll och en röd bok som högsta färgdominant och sparsamma svarta färgsättningar, som driva upp lys-kraften. Nordblad är ett mera ro-mantiskt temperament. Hans stora landskap med låg horisont, mörkt skifferblå, stormig överskimmel, brunrödsvarva mark har intet gem-samt med de förut nämnda.

fasta uttryck; det är människor, som stå fast och säkert rotade i tillvaron. Färgen är i en del av dem raffine-rad, så i ett lapphuvud i en färgskala i gult och brunt, som höjes i dräkternas röda inslag, mot vilken en blå ton kontrasterar. Ett huvud för sig är Norén med stora italienska landskapskompositioner och interiörer, där detaljerna ofta göra sig väl starkt på helhetens bekostnad. Vackrast i färg äro skisserna till de större sa-kerina.

Utställarna ha även en satiriker med i sina leder, Robert Högfeldt. Det är olika motiv som lockar ho-nom; trollvärlden och gamla testa-menlet, Andersens sagor och fria fan-tasier. Med en godlynt satir utan beska, mera von oben och med en bred humor ser han på världen och dess dårskaper, han är road och roar också sin publik utomordentligt. Så många motiv, så många sätt att måla. I en del är färgen påfallande skärp.

Fortf. 3 sid. 4.

Stresemann

Man unnar verkligen tyskarerna att ha sin utrikesminister Stresemann att skicka till Genève. Man unnar dem att kunna konstatera vad han i kraft av sin person betyder där, fast han icke är det minsta bländande och icke har krigsmakt bakom orden. Man unnar dem det dess mera, som landet lider av en kronisk inrikespolitisk kris, beroende på att partierna ha små ledare och små mål och att yrkespolitierna i riksdagen på det ovärdigaste karikerat det parlamentariska systemet.

Man visste på förhand att Stresemann skulle ta upp frågan om Folkförbundets ställning till minoriteter-na vid rådsnötet i början på mars. Som den tyska minoritetens ställning i Ober-Schlesien befinner sig i ett kritiskt läge, trodde man att han skulle angripa Polens rådsrepresentant och ställa till skandal. Hade han gjort det, så hade det hela utmynnat i arbete på att utjämna en träta och släta över en skandal. Men han hand-lade helt annorlunda.

När man läser hans tal i minoritetetsfrågan, blir man imponerad. Han rör ju vid en oerhövt ömtålig sak, dess mer ömtålig som han använder det språk som talas av omkring nio miljoner människor vilka bo som un-

dersår i Polen, Tjeckoslovakiet, Italien, Frankrike och Danmark. Dessutom representerar han ett land vars historia är full av missbruk mot minoriteter. Han talar inför de mäktiga militärernas representanter och kan endast tynga sina ord med rättens och rimlighetens vikter.

Slutligen — han kommer från en lång slitsam parlamentarisk hemma-kris, där han i sin egenkap av medlem av Tyska folkpartiet har måst förhandla med sitt och andra par-tier. Hans stora tal på partimötet ny-ligen, visade hur klart han såg sina egnas och de andras småsinthet, hur klart han fattade risken för att des-peration över parlamentarikernas yu-kedom och partiernas oefterrätthet skulle fresta de otåliga att slänga arbetet på demokratiens befästade och samma förverkligande och söka räddning i diktatur, vems vet man blott icke. Oerhövt mycket nedblände otillräcklighet har han härunder mött. Men i hans tal i Genève fanns intet av måttlöshet, ingen leda, ingen flykt i de orimliga önskingarnas värld.

Folkförbundet har paktentligt för-bundit sig vaka över att minoriteternas rätt, inom sina nya fosterland in-dan den fastslås i fredstraktatena,

Fortf. 3 sid. 4.

glatt prat om mat

hör man i de familjer som köpa

Konsum

Billiga och sunda varor i sunda butiker.

Fortf. 3 sid. 4.

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm.

UTGIVARE:

Ada Nilsson.

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Elin Wägnér.

Elsbeth Tamn.

Honorin Hermelin.

REDAKTIONSSKRETERARE:

Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.

Telefon Norr 4842.

EXPEDITION:

Telefon Norr 28243.

Kontorstid kl. 10-12 i m., 1-4 e. m.

Postgöro 1544

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,

kvartal kr. 2.— Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 20 öre

per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929

Wahlstedts Tryckeri Aktiebolag

Storgatan 22

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgsgatan 3, Stockholm.

Telefon 288, 289.

Familjarrät. Hyresrätts. Testamenten.
Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

EVA ANDÉNS Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén, Ledamot av Sveriges
Advokatsamfund.

Herkulesgatan 14, Tel. 7575-7576.

F. d. La Vattugatan.

STOCKHOLM.

SPECIALITET: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag.

Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Kungsgatan 6, Stockholm.

Tel. 14799 2424

Praktiserande läkare

Införd genom
Stockholms Läkarsällning

Dr: Helfrid Roland

Allmänpraktiserande
Rörstrandsg. 9A, Tel. V 60250
Mottagningstid: v. 15-18 s. 10-11
Annan tid efter överenskommelse.

TANDLÄKARE

Tandläkare BO BURMAN
Medlem av Sthlms Tandläkarförening.
Birger Jarlsgratan 34 Tel. 10290
Mottagningstid enl. överenskommelse
per telefon. Måndagar, onsdagar, fredagar även kvällsmottagningar.

Tandläkare
Albert Almgård

Medlem av Sthlms Tandläkarförening
Mottagning efter överenskommelse
Södermalmstorg, 8. Tel. S. 1962.

Frälsningsarméns
Alkoholihem
Kurön

(Åtåtnar statsbidrag
Två timmars ångbåtsresa från Sthlm
Prospekt och övriga handlingar skickas från
Socialsekreteraren, Östermalmsgatan 24
Stockholm.

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Strutspolitik

Andra kammarens första tillfälliga utskott har nu avgivit sitt utlåtande över den av fru Nordgren och Östlund i andra kammaren väckta, med fröken Hesselgrens i första likalydande motionen angående anordnande av sexualhygienisk undervisning och upplysningsverksamhet.

Utskottet avstyrker motionen med stöd från Kungl. Skolöverstyrelsen, som tillfrågats om motionen, men nöjt sig med att hänvisa till sitt år 1925 avgivna yttrande.

Denna frågas historia synes oss avslöja ett underligt hemligt motstånd mot de nya vägar och medel till könsjukdomarnas och osedlighetens bekämpande, som inleddas med antagandet av lex veneris — könslagen av 1918.

Efter en lång och hetsig strid med reglementaristerna ha abolitionisterna segrat. Prostitutionen och de smittosamma könsjukdomarna skola ej längre bekämpas med det reglementerade våldet mot den kvinnliga parten. En ny tidsskäddning bryter in. Den fria behandlingen införes för både män och kvinnor, blir obligatorisk för både män och kvinnor. Straffpåföljden lika för män och kvinnor om de undandraga sig behandling eller överföra smitta.

Det nödvändiga komplementet: upplysning för män och kvinnor av alla åldrar om könsliets biologi och etik och samhällsiga betydelse stadgas även i lagen.

Den första delen av lagen börjar omedelbart tillämpas. På den kostnadsfria behandlingen offrar det allmänna mer än en halv million kronor årligen.

Könsjukdomarna som under 1916—1919 våldsamt tilltagit börja efter lagens införande att sjunka undan för undan, tills man år 1924 är nere i siffror understigande förkrigssiffrorna. Men sedan börja de stiga sakta och säkert. Kostnaderna stiga men vad värre är, skjuksiffrorna för de yngsta årsklasserna visa en proportionellt sett starkare stegring, visserligen mer uttalad för de större städerna än för landet i sin helhet.

För hela Sverige räknat kommer 15,5 % av samtliga år 1926 anmälda könsjukdomar på åldersgruppen 15—20 år, från år 1924 ha varit 13 %. För Stockholm utgör stegringen från 16 % till 20 %. Alltså kom år 1927 i Stockholm en femtedel av samtliga anmälda smittosamma könsjukdomar på den enda åldersgruppen 15—20 år. Förutom alla fall under 15 år.

Det är dock siffror, med allt som ligger därbakom, som ge en något att tänka på. Det har också givit barnavårdsnämnderna landet runt åtskillig oro och sysselsättning. Därom vittnade mycket vid barnavårdskongressen i Stockholm 1927.

"Det är nödigt, yttrade pastor Tord Ström, att giva ungdomen upplysning om det sexuella livet. Vi ha gruvligen försummat detta. Skolan har gjort vissa ansatser men de ha stannat av. — Upplysning behövs emellertid och nu torde situationen vara den, att barnavårdsnämnderna få ta även denna sak om hand."

Varför stannade det i skolan av frivilliga krafter påbörjade upplysningsarbetet av? Man uttände på la-

gens fullbordan. Utredningen låg klar. Man väntade och interPELLERADE.

Frågan ligger ännu en gång på riksdagens bord. Utskottet har sagt sitt ord. Har det på något sätt reagerat för denna de sista årens utveckling.

Bort det! Skälen till sitt avslag har det hämtat ur skolöverstyrelsens nu fyra år gamla betänkande, men väl tillmärkandes utap att med ett ord vidröra alla de positiva upplag som skolöverstyrelsen framlägger.

Varför avslås nu motionen. Behövs ej upplysning? Skolöverstyrelsen känner sig i principiell överensstämmelse med de sakkunnige bestämt övertygad om, att en god och lämpligt lagd undervisning rörande hithörande förhållanden skall bliva till nytta för de unga.

Det aktar sig utskottet för att citera utan dyker rakt ned på skolöverstyrelsens varningar att överskatta kunskapens betydelse, utan att följa skolöverstyrelsens vidare utläggning om att upplysningsverksamhetens ingalunda minsta betydelse blir att verksamt bidraga till att ställa blivande fäder och mödrar i stånd att på ett bättre sätt omhänderväsa en viktig del av den nya generationens fostran.

Den förberedande undervisningen i hemmen under tiden före skolgångens början finner utskottet så ömtålig, att den ej bör bli föremål för ett ingräppande från statsmakternas sida. Men hur väl behövde ej föräldrarna en handledning i barnens sexuella upfostran. Hur många felaktigt inställning till samhället bottnar icke i föräldrarnas okunnighet och oförmåga. Den handbok och handledning, som skolöverstyrelsen förordar, skulle med fördel även kunna omfatta de första så viktiga åren.

Så kommer folkskolan och barnen i dess sjätte klass! Lärjungarna äro ej tillräckligt mogna säger skolöverstyrelsen och utskottet med den. Men även i denna punkt har nog en förskjutning ägt rum i den allmänna uppfattningen. "Allmänt framhålls betydelsen av, att de nödvändiga biologiska upplysningarna lämnas de unga innan de kommit in i pubertetsperioden. Att det kan gå bra framgår av flera försök som gjorts. För det initiativ som tagits av Sundsvalls barnavårdsnämnd redogöres å annan plats i tidningen. Betecknande är det ofta de manliga lärarkrafterna som ställa sig tveksamma.

Skolöverstyrelsen varnade för att utan vidare göra undervisning i alla skolformer obligatorisk, men framhåller betydelsen av sakkunniges förslag om fortbildningskurser för stärkande av de nuvarande lärarnas kompetens, liksom stryker skolöverstyrelsen starkt under behovet av lämplig vägledande litteratur. En handbok i stil med den av överstyrelsen utgivna "Handbok i alkoholföräldrar" samt svarande kortfattad "Handledning". Om dessa förslag nämner utskottet intet.

Man står undrade och spörjande inför detta tysta sega motstånd.

Skolöverstyrelsen behövde fyra år till att avvatta sitt betänkande. De fyra år som gått sedan det avgavs ha på alla områden lämnat skriande vittnesbörd om behovet av vägledande, icke endast upplysning utan upfostran på släktlivets område.

Det av första kammarens tillfälliga utskott tillfrågade Läkarsällskapet in-

Stickprov

För en tid sedan behandlade andra kammaren några kommunismotioner angående vämpkigtas frikallande från tjänstgöring första maj, militär-manskaps kommandering till deltagande i kyrkoparader, militär-manskaps skyldighet att göra honnör o. s. v.

Motionerna, som avslögos, voro inte så betydande, men man kommer genom dem att tänka på vilket lustigt samhälle vi och våra förädrar uppkonstruerat. Man kommer derar folk till gudstjänst. Har man tänkt på, om det kan bli någon andakt med en sådan gudstjänst. Eller vad är meningen? Medlemmar av andra trosamfund än statskyrkan, fritas om de så önska, från att deltaga i gudstjänst. Men det är nog så, att många som enligt kyrkoböckerna tillhöra statskyrkan, inte göra det i själ och hjärta. Vore sig det sker en gång under vardera halvåret oftare, är det underligt, att beordras till en gudstjänst. Det är kanske ännu mer förvånansvärt, att detta inte allmänt anses som underligt.

Och när Stockholms Landstomsförbund anordnar en byttarfest på cirku med sabel och bajonetfaktning, stridsbild i tablå m. m. all under beskydd av H. K. H. Kronprinsen Regenten, så förvarnar sig heller ingen. Men om pacifisterna skulle anordna en fest med förstklassigt konstnärligt underhållning och kanske en fredsbild i tablå, så skulle det bli ett ohögt väsen, om det skedd under beskydd av H. K. H. Och man skulle motivera sin harm med, att det ena var fosterländskt, det andra landsförräddiskt. Men det blev nog svårt att bevisa, att så vore förhållandet. Det är två olika åskådningar. Varav den gängse, den av århundradens fastställda, har monopol på alla rättigheter, all reklam och det vällovliga samhällets skydd, det är skillnaden.

Utvecklingen måste kämpa sig fram, men inställningen mot en nyare tids livssyn behövde inte vara så fiendtlig, den kommer ändå att så småningom göra sig gällande. Man kan komma att frivilligt göra honnör för första maj och pacifismen kanske blir ett säkrare skydd än det, Landstomsförbundet kan erbjuda.

Två utlåtanden

Den av hr Hellberg väckta motionen om utredning om ett nytt valsystem, avsett att medföra en rättvis mandatt fördelning, möjlighet att rösta på person och ej på parti samt att medföra enkelhet vid valförordningen har avstyrt av konstitutionsutskottet.

Däremot tillstyrker utskottet hr Möllers motion angående utredning och förslag om sådana bestämmelser vid val till andra kammaren att illojalt användande av partibeteckningen må förekommas.

Utskottets handlingssätt är anmärkningsvärt. Medan partibeteckningens och börjar framkalla allt starkare och allmänare betänkligheter, fördrar utskottet att gynna en motion som ju i själva verket avser att så mycket starkare befästa partiernas existens i valmaskineriet, medan det gjorda försöket till lösande av banden blir motarbetat.

Frågan ger troligen anledning att återkomma till densamma.

stämmer reservationslöst i motionens syfte.

För andra kammarens utskott har ingenting hänt. För det finns endast orden ömtålig och försiktig. Strutsen som sticker sitt huvud i sanden bör stå som en sinnebild över dess uttalande.

Avvikande mening

från utskottsmajoritetens angående motionen om anordnande av sexualhygienisk undervisning och upplysningsverksamhet har anmälts av hr. Bergström i Helsingborg och fru Nordgren, vilka hemställa om snarast vidtagna erforderliga åtgärder för att bringa till utförande 1921 års sakkunniges plan med de modifierationer som skolöverstyrelsen påkrävt, samt av hr. Weijne.

Brev från Sundsvall

Det var närmast en uppmärksamhet av i fjol från fattigvårdsinspektören G. H. von Koch, som föranledde Sundsvalls barnavårdsnämnd att anordna den serie upplysningsföredrag, som i början av mars hölls i Sundsvall med Dr Ada Nilsson som föreläsare. Men bakom detta initiativ låg ju även, skriver en av barnavårdsnämndens ledamöter, en allt starkare framträdande opinion.

Och detta försök av ansvariga myndigheter till ett förelägningsarbete på det område, där okunnighet och slarv skapat vedervärdiga svårigheter har avlupit så tillfredställande att det torde kunna få en uppmärksam betydelse.

Om dessa Sundsvallsföreläsningar skriver signaturer E. W. till Tidningsvärdet:

Det var en intressant anblick, som mötte gäst i Flickskolans aula i Sundsvall måndagsnatten 4 mars. Flera hundrade folkoloketter i åldern 14—17 år, åttiofva av sina lärare, suto med spänd uppmärksamhet och lyssnade till Dr Ada Nilsson, som i enkla och för deras ålder avpassade ord talade med dem. Följande dag var det flickornas tur och den stora salen var till trängsel fylld av flickor från flickskolan, folkskolan (även 6:te klass och hjälpklass). Vita bandets hushållerskolan, konfirmander. Samma intresse, samma uppmärksamhet kom även då talarinnen till del.

Att de unga uppfattat rätt och kände sig tacksamma, har otvetydigt framgått av de samtal, som lärare och elever haft med varandra och har tagit sig många långa långa rörande och naiva uttalanden. "Nu, fröken, när pojkar kommer och vill tala om det där för oss, så säger vi: "Det behövs inte, för det har en riktig doktor sagt oss", sade en tös. En flicka sade att hon skulle sköta om smäcksöskan, för hon ville utskulleligen, att namna skulle få göra doktorn på eftermiddagen. En gosse gick hem till mor och talte om allt det nya han fått veta, och hon var lika glad åt det som han. "Om hon snart vill komma igen", sade flere entusiastiskt. Lärare, som förhållit sig litet skeptiskt, angående lämpligheten, att en kvinna talade med pojkar i en så delikat fråga, erkdande sedan, att deras skraper varit onödiga, och det bråk och det missande, som de väntat utblev alldeles. Vid dessa samtal språk flötades också en del hemmanter, varav framgick, hur utomordentligt väl ett upplysningsarbete behövs — en upplysning av det rätta slaget och i den rätta anda.

På eftermiddagen talade Dr Nilsson i Stadshussalongen till målsmän och vuxna, som också talrik infunnit sig och även vid detta tillfälle hade Dr Nilsson en särdeles uppmärksam och tacksam publik.

Barnavårdsnämnden och främst dess energiske ordförande är all heder värd för att den hitkallat Dr Nilsson. Det har tydligt framgått, att om vi vilja nå fram till bättre förhållanden och komma ur den nuvarande sedliga förvildningen, så är medlet först och främst upplysning i n g. Vojandet över tidens ondska är icke nog. E. W.

F. statsministern
C. TH. ZAHLE

har insjuknat, varför föredragen i Nyköping och Eskilstuna uppskjutas tills vidare.

Drick
Ramlösa-Vatten

Vårt lands enda naturligt alkaliska bords- & hälsovatten.

BOKHANDELN
STUDIO
NORRLANDSGATAN 30
TEL. 9700

Specialbokhandel för in- och utländsk litteratur i Religion, Filosofi, Mystik, Teosofi, Antroposofi, Primureri, Okkultism, Sufism, Psykologi, Astrologi, Psykisk Forskning, Modern uppfost-
ran, New Thought etc.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA
BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL- &
SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

SKOGSSCOUTER

I Kenyakolonien i Ost-Afrika

Prövosterna på varje ideell rörelses livskraft är dess förmåga av anpassning till ständigt nya förhållanden. Stelnar formen, kvävs den inboende idén och dör, såsom ett träd dör när vi avskära dess rötter. Där för måste städse en växelverkan pågå mellan idén och formen. Idén skapar formen, men formen, idéns kontaktpunkt med yttervärlden, skänker idén ständigt en ny anpassning till livet, ger nya fruktbringande impulser.

Det är detta som gör det så svårt för samtiden att förstå idén, en rörelses livslängd. Tiden endera mönstrar ut eller befästar; vårt förstånd, våra sympatier kunna endast skapa jordmån. Vi skumögda kunna aldrig avgränsa, huruvida en form skall bli ett idén förkävande pansar eller livets egen cellrika, sig själv föryngrande vävnad. Vi se blott idébarnen födas till världen och följa deras osäkra steg i livet med en brinnande förhoppning att de, när de vuxit sig stora, måtte göra världen ljusare. Ofta sviknas vi, men blott för att så mycket mera brinnande fasta våra blick på nästa idé. Vi bliva kanske smältt vana vid att sviknas. Men vilken glädje när ett av idébarnen vuxit sig stort och verkar det verk i drömt om!

Dessa små betraktelser ingavos mig för någon tid sedan av en artikel i den engelska tidskriften The Nation. Det talades om det storverk som infödda boyscouts lyckats utföra i Kenyadistriktet i Ost-Afrika. Historien är mycket enkel, den handlar blott om en av dessa namnlösa "empirebuilders", som tilligt och tyst ten för sten byggt upp det brittiska världsväldets stolta byggnad.

En ung forstman blev skickad till höglandet i Kenyakolonien. Han slog upp sitt tält på ett berg kallat Mbugu — den trädlösa platsen — och fick höra att icke blott hans berg, utan också hela den nu skivlade trakten däromkring ännu helt nyklädda varit beväxade med den härligaste tropiska urskog. Infödningarna högg ned och brände skogen, sådde i svejdelandet, bågade ett par skördar och gingo så vidare. Den infödda stammen kallades Skogsförstörarna och den förtjänade sitt namn. Man kunde redan spåra huru klimatet hade förändrats. Torkan, alltförstöraren, gjorde sig känd. Och det började bliva ont om bränsle.

Den unga forstmannen hade engelsmannens hälsosamma skräck för byråkratiska åtgärder, han förstod att

det var omöjligt att påverka infödingarna genom straffåtgärder. Han försökte upplysa dem om den skada de gjorde, han sammankallade barazas — hövdingeförsamlingen —, han förklarade vådan av deras rovdrift och nyttan av att plantera skog. Han talade för döva öron — sådant förstod landets barn bättre än den vita mannen.

Då fick han en genialisk idé. Han skulle i Afrikas jord omplantera boy-scoutrörelsen. Huvudprinciperna, hurtigheten, tjänstviljigheten och den dagliga goda gärningen skulle han behålla, men den afrikanska skogen skulle skänka rörelsen dess nya form. De infödda hövdingarna visade sig villiga att beskydda vadan som syntes dem vara en lek, visserligen blandad med en liten dosis allvar, men utan farliga konsekvenser. De läto utnämna sig till skogsledare och åtog sig att inom sitt distrikt värva scout. Bland stammens bästa utvaldes femtio gossar; var och fick en armbindel med ett märkt utstyrt i vita och gröna pärlor: det gröna skulle påminna dem om deras löfte att plantera träd, det vita betydde att varje mans hjärta skulle vara safi — rent. De unga scouterna lovade Ngai — den högsta guden — att årligen plantera tio träd och att dagligen göra minst en god gärning.

Naturligtvis fullbordades verket ej på en dag; det tog lång tid innan Watn wa Miti — trädens män — verkligen blevo en makt. Hela rörelsen var fullkomligt frivillig, men det lyckades den unga forstmannen att leda och mer intressera hövdingarna för detta arbete. Pojkarna voro med av själ och hjärta. Det var blott den äskade dagliga goda gärningen de äskade svårt att förstå och många år senare kom en samvetsgrannt pojke till en av ledarna och biktade att den ofta blev ogjord.

Men småningom lärde sig pojkarna att förstå denna tjänandets idé. Det berättas nu många små drag av vänlighet mot stamfränder och europeiska nybyggare. Nyligen uppstod en eldsvåda i Nairobi under vilken en benzinbehållare stod i fara att bliva antänd. En telegrafstolpe hade fattat eld och det såg ut som om den skulle falla i benzin och vålla explosion. Skräckningsarbetet bedrevs med all kraft, europeerna öste vatten på stolpen och de infödda laggade hinkar. Hettan blev outhärdlig; infödingarna, som saknade europeisk självbehärskning, drogo sig tillbaka, då en scoutpojke tillhörande Watn wa Miti sprang genom den uppskrämda hopen och äckte europeerna sin fyllda hink. Därmed var langningsarbetet på nytt i gång och faran avvärdig.

Denna handling anfördes sedan ofta av Watn wa Miti som ett exempel på vad den dagliga goda gärningen egentligen kunde innebära, den visade vägen för många handlingar av allmänanda och offervilja. Skogen har icke blott givit Kenya scoutrörelsen sitt namn, den har också präglat dess organisation. Hela rörelsen kallas Skogs-scouter, lokalavdelningarna döpas efter det inom området vanligaste trädet, distriktet åter uppdelas i grenar och varje gren står under befäl av en ledare. Denna vittspridda organisation har redan gjort mycket för att minska den bland infödda så vanliga avunden och misstron mellan de olika stammarna. De gemensamma målen, övningarna och armbindeln hava visat sig vara ett starkt föreningsband och artikel-författaren i The Nation väntar sig

MOR OCH DOTTER

Cafehaustyper från Wien. Av Elsa Björkman-Goldschmidt

När man ser dem sitta bredvid varandra — två mörka huvuden över var sin tidning — tar man dem lätt för två systrar. Den ena här är något blandat med grått, men det uppvägs av den andras stora hornbågade gläsongen.

Det är väl knappa tjugo år emellan dem, men ett århundrade kunde inte mera krasst ha skiljt dem åt än detta femtedels sekel. Ty mellan dem har ett rike fallt sönder och byggt upp — en kultur dött och en annan uppstått — ideal ramlat och nya tests.

När modern var sjuttio år, lyste tejsarens sol över familjen — om morgnarna red hon med löjantur i Pratern och om kvällarna dansade hon med dem. Däremellan åter och visiter, sömmerskebestyr och kanske några lektioner — någon gång — då och då — om man hade tid . . .

När dottern var sjuttio år hade fadern stupat — om morgnarna stod hon i kö för bröd och om kvällarna för ved. Dessemländ byttes med härsken säpa, lagades mat av surrogat och gamla paltor försöktes fiffas upp . . .

Under tiden kommo de, båda tillsammans, regelbundet till svenska hjälpkaktionen för att hämta paket från vännen i Sverige. Första gången litet urskuldan, halvt generade, med en viss lustig förlägg förnämning i självt sått som kläder. Efter en tid voro handskarna mycket stoppade, de hade brättom och humno ej alls att beakta, vad man tänkte om dem eller hur de togo sig ut. Och slutligen kom det en dag, då händerna frögo vantlösa och då blicken var full av ångest — tänk om vi inte har något paket —

Sista gången de kommo, värdade modern med stora förskräckta ögon förgrävs om förstälse. "Stellen Sie sich doch vor — hon är överstedotter, och nu måste hon arbeta för pengar . . ." Bakom henne jublade dottern, förkunnade glädjestrålade budskapet om det första goda, under hon upplevat: Kan ni tänka er, jag har fått ett jobb! . . .

Undertänkt hon nog att bli både vardagsmat och bitter verklighet många gånger om, men hon tycks ha styrt sig till fullt säkert och tappert i den nya tidens — hennes egen tids — virvlande vägor.

Jag beger mig bort till dr. Meyer, som för tillfället sitter ensam, och frågar om han vet något närmare om de båda damernas senare öden . . .

"Baronin Holstentzen, menar ni — ja, översten han stupade ju och så kom sammanbrottet, och hur det sen såg ut hos oss en tid bortåt det vet ni . . . men nu är det uppåt igen — pensionerna ha ordnats och den som har en väning kan hyra ut rum. Den mycket av scoutrörelsens civilisationsgärning.

Det är denna hos den enskilda engelsmannen allt mera framträdande känsla av moraliskt ansvar för imperiet som synes H. G. Wells vara ett av vår tids mest hoppningvärdaste. Nitotaltes expansionlust och chauvinism hava efterträttas av ett tyst och målmedvetet arbete på att kulturellt höja den infödda befolkningen — brännvinsflaskan har ersatts av skolboken. Också missionärerna ha upphört att, som tyvärr ofta fört, vara verktyg för de vitas handelsintressen. De olika kristna bekländelserna hava till stor del upphört att strida om de svartas själar och arbeta nu ofta sida vid sida som civilisationsiska och ej mer enbart religiösa makter. De inföddas språk studeras och upptecknas, man försöker utveckla deras nationella föreställningar i stället för att påtvinga dem dogmer uppvisna i främmande jordmän, man lär dem hygien, både fysisk och andlig. Och icke längre för att högmödat undervisa dem kommer man till dem, utan också för att själv lära.

Jag tror att man till stor del kan tillskriva Englands erfarenheter un-

unga Baronessan — förlåt — den yngre — rättare sig dr. Meyer galant — är en företagsam och duktig ung dam. En av våra bästa alpinister. Ni vet väl att hon är värdinna på Hotel Bristol? Jojemansan! Dessutom har hon grundat ett hem för arbeterskor och studentskor. — Ja, det är andra tider nörförden! — trots allt beundran kväver doktorn en liten suck . . .

Häromkvällen fick jag händelsevis ett bord i skymundan alldeles bredvid dem.

Dottern har samlat en hög tidningar och studerar ivrigt New York Herald. Modern bläddrar litet i "Salonblatt", men tycks inte finna det hon söker och övergår snart till sin stickning. Det är som om hennes blid hjälplösa sökte efter lysna i denna nya och våra värld där det är dubbelt svårt att finna sig till rätta för den, som aldrig varit självständig. Hennes hjärna är lika uppmordnad och inkräktad med nytt och främmande som hennes stackars väning. Hon kan inte ensamma finna sig tillrätta i de nya rättsbegreppen — lika litet som på tjänarnas bomullssaker — de enda av linneskåpets skatter, som trotsat skattidens tvätt. Hennes liv har varit ett skuggliv — ett liv "i andra hand", där skräkt och gråt följt som en skugga efter en annans glädje eller sorg. Nu är hennes liv förankrat hos denna dotter, som talar ett nytt språk över ämnen, som hon, modern, aldrig upplevat. — Hon försöker uppriktigt att intressera lysna till utförliga detaljer från de lyxaste kvinnliga sportbragde: na, men, och, hur mycket hellre skulle hon inte tagit emot en förtroligt viskande kärleksbekännelse och i stället för sportscener sticket små mjuka babysocker . . .

När "die junge Baronin" slår det ena benet över det andra, ser man små runda kraftiga vadmuskler, lämpade att klättra på branta och farliga stigar i Dolomiterna. Hennes klara, lugna blick är säkert svindelfri och tycks som skapad att oförskräckt möta "dollarmillionärer. Omkring munnen är ett bestämt drag, som man i första taget skulle vilja döma som hårt, men som vid närmare påseende talar sitt eget språk. Faror och frestelser — kamp och målmedvetenhet. Heltre självständighet och rösträtt är det hägnande hemmet grynnalig. Inga dådlösa, däraktiga svärmerier — goda arbetsresultat, hisnande tävlingstul — fantastiska rekord.

Modern har, trots sitt intresse, somnat vid de olympiska spelens realistiska melodi, och dottern ser på henne leende, som en mamma på sin unge. Det är en blick som motsäger munnens härdhet. Den är full av ömhet, och man förstår, att i det vem än denna ömhet kommer att skänkas helt

der Boerkriget denna simeförandring. Det stora världsriket blev tvunget att erkänna de ideella värdenas makt, sedan det köpt segern över ett litet men för sin självständighet kämpande folk med förlusten av blommande i sin ungdom och med en stats-skuldsökning av, om jag minns rätt, tvåhundrafemtio millioner pund. Det blev en av ett krig alltid framkallade vägen av chauvinism lagt sig, kom en tid av nyttig självannskan. Det blev bland de under krigshetsens som förädrade stämplade pro-boers England valde sina styresmän, av Boerstaten blev en självstyrande koloni. Men

Böcker

CARL DANING, Fragment. (Svenska Allmogeförlaget, Vetlanda, kr. 2.75.)

En novellist bör skildra sina typer naturligt och därvid bemöda sig att väcka läsarens förtäelse för människorna samt egna till att upptäcka och främja det goda hos dem. Härvid äro olika vägar tänkbara. Man kan lägga huvudviten på att mäla häfheten och skenhelheten så att den verkar avskräckande och ingär avnåsk. Eller också kan man bland den tanklösa massan låta uppträda någon verklig idealist eller åtminstone en varslig med tillräckligt många goda sidor för att verka tilldragande.

Pseudonymen Carl Daning har i "Fragment" så gott som uteslutande valt förtämda utväg. Med sin stilistiska förmåga, sin psykologiska blick och sin långa de barn över det onda lyckas han också träffa de goda av typer han vill bränmärka. Men med all erkännande av hans väcka syfte undrar man dock om han inte vunnit mer genom att låta de onda och de goda vara blandade om varandra, så att det goda fått framstå som ett verkligt uppljulligt ideal, som lockar bort från det onda väg. Arminstone står saken så för mig, men läsaren må själv döma, om han skaffar sig boken.

Gösta Setterberg.

J. I. D. NIKELUS: Vi och Ryssland. (Axel Holmströms förlag, Stockholm. Kr. 2.75.)

J. I. D. Nikelus är vara en svensk sjöfart och svenskt näringsliv till förtrogen sjökapten från Bleking. Han har skrivit sin bok om Ryssland, säger han, i syfte att om möjligt bidraga till att förbättra detaljer från de lyxaste kvinnliga sportbragde: na, men, och, hur mycket hellre skulle hon inte tagit emot en förtroligt viskande kärleksbekännelse och i stället för sportscener sticket små mjuka babysocker . . .

När "die junge Baronin" slår det ena benet över det andra, ser man små runda kraftiga vadmuskler, lämpade att klättra på branta och farliga stigar i Dolomiterna. Hennes klara, lugna blick är säkert svindelfri och tycks som skapad att oförskräckt möta "dollarmillionärer. Omkring munnen är ett bestämt drag, som man i första taget skulle vilja döma som hårt, men som vid närmare påseende talar sitt eget språk. Faror och frestelser — kamp och målmedvetenhet. Heltre självständighet och rösträtt är det hägnande hemmet grynnalig. Inga dådlösa, däraktiga svärmerier — goda arbetsresultat, hisnande tävlingstul — fantastiska rekord.

Modern har, trots sitt intresse, somnat vid de olympiska spelens realistiska melodi, och dottern ser på henne leende, som en mamma på sin unge. Det är en blick som motsäger munnens härdhet. Den är full av ömhet, och man förstår, att i det vem än denna ömhet kommer att skänkas helt

der Boerkriget denna simeförandring. Det stora världsriket blev tvunget att erkänna de ideella värdenas makt, sedan det köpt segern över ett litet men för sin självständighet kämpande folk med förlusten av blommande i sin ungdom och med en stats-skuldsökning av, om jag minns rätt, tvåhundrafemtio millioner pund. Det blev en av ett krig alltid framkallade vägen av chauvinism lagt sig, kom en tid av nyttig självannskan. Det blev bland de under krigshetsens som förädrade stämplade pro-boers England valde sina styresmän, av Boerstaten blev en självstyrande koloni. Men

— åt egna eller åt andras barn — så är det en gåva som håller att ta i gen och räcker i evighet. Den är ingen lyxartikel från forna tider, men inte heller någon kristidsprodukt. God, praktisk och hållbar — som vår tid fordrar av en vara.

framför allt: det brittiska imperiet hade rätt sig inse att det som håller ett världsvälde samman icke enbart är makten, utan är mer tjänandet av gemensamma syften, av en gemensam idé.

Det är framsynta, tåliga empire-builders sådana som den unga forstmannen som skola befästa det brittiska "nationernas förbund", det pax britannica som i så mångt och mycket är ett föredöme för den övriga världen.

E. Gadelin Lagerwall.

SVENSKA GLASMAGASINET
i Konserthuset.
säljer De Svenska
Krystillglasbrukens
och Orrefors Bruks
valda tillverkningar till
brukens egna priser.

Kungl. Hovl.

**Nya
trevliga
uppslag**

kan Ni lätt realisera med hjälp av en Sinker Lilla Elektriska. Tank på hur roligt det är att kunna sy själv och så billigt det blir.

**SINGER
LILLA
ELEKTRISKA**

Den minsta till utrustning. — Den största till nytta.

Ansökt Singer Universalmöster.

Stresemann

Forts. fr. sid. 1.

också respekteras. Folkförbundet har alltså dessa är varit det forum, till vilket minoriteterna vänt sig med sina klagomål, som varit många och begrundade. Dessa klagomål ha tagits omhand av en särskild minoritetskommitté inom Folkförbundets sekretariat, som därigenom samlat ett stort material. Men klagomålen ha stannat där, sade Stresemann, de klagande ha ej ens fått veta om deras klagomål behandlats, eller vad de respektive staterna svarat. Den faran ligger nära till hands att rådet, som har så mycket större saker att behandla, tycker att ett klagomål från en liten folkkropp är en obetydlig sak att ta upp dess tid. Men det är inte obetydligt, ty det är ett symptom på en företeelse som har stor betydelse för den internationella fredens bevarande.

Mellan den praxis som utbildad sig, och folkförbundets principer och åtgärna förpliktelser bör icke alltför skärmt motstås. Men så tar det sig från minoriteternas sida. De känna sig hotade i sin kulturella tillvaro, just därigenom försvaras för dem lojaliteten mot och sammanväxandet med den nya staten.

Stresemann tror icke att minoritetsfrågan är en övergångsföreteelse, aktuell några år efter ett fredslut och dess gränserreglering. Frågan får icke bringas ur världen genom att minoriteterna uppgå i majoriteterna.

avhandlar Ryssland och Sverige som grannar genom tiderna. Det innehåller den originellaste svenska historia underdockad åtminstone känner till. Nikieus korrigerar Grimberg och andra historiskrivare en smula. Det är mycket intressant att lägga de båda herrarna bredvid varandra!

Det är, enligt Nikieus, oftast Sverige som varit krigtusnuttat spelat den angräpnade rollen. Vi har med andra ord varit haft svårt att hålla fingrarna hos oss själva.... Men nu härmad vara hur som helst. Även om icke ryssarna skulle varit fallt så oskuldfullt snövita som Nikieus gärna vill göra dem, och vi själva icks fallt så bosvågsiga, så är det välgörande att höra en icke-kommunist och efter vad jag kan förstå helt väpnad svensk förgåre stå upp och säga ett vänligt ord om det mest förkättrade folk och land på jorden.

"Vi och Ryssland" är också en liten praktisk uppslagsbok vad angår, sociala och administrativa förhållanden inom Sovjetunionens gränser. Man får veta hur Sovjetunionens politiska struktur är beskaffad, dess budget, arbetsförhållanden, försäkringsväsende, folkkyppling och hälsovård. Synnerligen intressant är kapitlet om åkerbruket. Var och en som sökt sätta sig in i de ryska förhållandena av i dag vet, att frågan om jordbruket är den viktigaste av alla. Enligt Nikieus ser det emellertid ut, som om Rysslands bönder vore tillräckligt medgörliga, då det gällit att förverkliga den ryska regeringens kollektivistiska planer. Tyvärr torde de emellertid icke vara så lätthanterliga.

En sak, som man i litteraturen om Sovjet sällan ser framhållt, understryker Nikieus med skärpa. Detta nämligen att ju de därna genom revolutionen kommo ut ur sin pariställning och äntligen blevo betraktade som människor. I allmänhet har ju därför också judarna slutit upp kring kommunismens idéer, och detta har väl icke oväsentligt grad bidragit till bolsjevismens seger.

Det blir för varje dag alltmer uppenbart, att motsatserna mellan den största landmakten och den största sjömakten i Europa blir allt större. Sverige har i denna situation ett ytterst farligt läge. Författaren möter sig med att säga, att det borde vara klart för en och var, att vänskap till Ryssland för oss är en livsavgörande — Frågan om rustning eller avrustning vidröres icke. Man skulle veta, att den icke förbigås. — Trots detta är emellertid den lilla boken ytterst läsvärd, och man kan endast önska, att den uppnår något av det, dess författare vill.

Ellen Michélen.

Sedan är det ju en sak för sig att fredsfördragets folkomflyttningar troligen icke för alltid bli bestående. Att skydda en minoritet inom sina gränser till ras, språk och religion är en möjlig uppgift för en stat. Det är också en stor uppgift, ty därigenom motarbetas revanchelusta och desperation.

Nu begärde Stresemann av rådet att det skulle förfätra sin metod att behandla petitionerna, vilket givetvis är av nöden. Han begärde att de regeringar mot vilka klagomålen riktats, skulle vara med vid behandlingen av dessa klagomål — ett förslag som ser ut den olärd utomstående åtminstone för ut som ett mycket fint och fyndigt sätt att lösa eller minska spänningen mellan Folkförbundets auktoritet och den enskilda statens suveränitet. Folkförbundet har ju helt enkelt inte vågat lägga sig i enskilda medlemmars behandling av sina nya undersåtar. Så undrade han om icke Folkförbundet kunde överväga möjligheten att göra något annat för minoriteterna än mottaga petitioner, och om det icke borde taga upp hela frågan om sin ställning till minoriteterna till förnyad begrundning. För detta ändamål föreslog han en kommitté, vilken också blev rådets beslut, efter den del invändningar och ändringar, och efter det Chamberlain och Zaleski svarat på vad Stresemann aldrig sagt.

Stresemanns tal och upprädlade ger intressant av, att så här uppför sig en realpolitiker så kallad, när han är som bäst. Man blir så led vid dem som kalla sig så, emedan real politikens betydelse kompromiss, och hänsyn till verkligheten öfvermått att behålla dem samma. Stresemann tog hänsyn till verkligheten och han tog hänsyn till det läge och de herrar han hade att göra med. Han sade inte att det vore enkelt att lösa minoritetsfrågan om vi togo bort alla gränser i morgon, om vi införde esperanto, jordrätt, eller kristendom i Europa. Han för inte ut i hänförelse till målen mot Folkförbundet och kastade icke yxan i Genevéns, där det är så många yxor fört. Men han uttryckte ej heller den konventionella folkförbundistiska självbelysningen som stundom är så retsam och denna gång var Chamberlains enda tillflykt.

Stresemann ser hur en från början god tanke såsom den om Folkförbundet som minoriteternas barnavårdsman urartat till ett schablonmässigt registrerande av petitioner och av undvikande svar på petitioner. Men han försätter hövligt den goda viljan även hos Folkförbundets direkt inblandade medlemmar, och han tror att en ändring kan icke. De mått och steg han föreslår till en början ligga inom gränserna även för detta Folkförbund, men leda dock mot en ny regim. Hela tiden har man de stora principerna närvarande i hans tal, både staternas folkförbundssol-

och luftig i ljusa, blå toner. Ett par Don Quixotebilder äro häglina i brunt, grått, olivgrönt och svart tegelrött i fina valörer.

En konstnär, som kanske starkare är de två nyssnämnda skiljer sig från de andra, är Alfred Sköldberg, vars religiösa motiv i en dyster, mörk färgskala vittna om ett starkt och egenartat temperament.

Blåmåleri — med den termen har man sökt gripa något av det väsentliga i Eugène Janssons konst. Ordet kan också lämpligen appliceras på en stor grupp av hans verk. Men hur mycket mera som rymdes där, så många anstalts, som ej fullföljda, framgår tydligt av den utställning, som nu pågår i Galleri Modern. Av speciellt intresse äro ungdomsverken, till stor del ej förut utställda.

Det är i stort sett helt små dukar med ett ingående, intimt studium, ett rent skapandens intresse, som försvinner i de senare verken. Tag t. ex. de små blomsterstudierna, "Ros" och "Lilja", som förena kärleksfull realism med fin poetisk uppfattning. En plats för sig i hans ungdomsproduktion intaga porträtten, också de i liten format men med en viss monumentalitet i sin fasta uppställning och samlade färgverken. Ett mörkt kvinnohuvud i profil mot dunkelröd botten uppvisar en vacker treklang i den svarta klädningen, det lilla gulvita halskräset och den röda halsduken. Vackrast är kanske gossporträttet, brunt i brunt, givet med en psykologisk skärpa, som låter förstå, vad som kunnat bli, om Jansson fortsatt som porträttmålare.

Redan som ung framträder Jansson som landskapsmålare. Bland hans allra tidigaste dukar är en med motiv från Visby med gult fuktigt luft och husen kompakt och silhuetterat svar-

daritet och den individuella folkartens rätt att leva.

Briand har haft sina stora dag eller sina dagar i Genève, liksom MacDonald, lord Cecil, Benesi, Undén, att icke tala om Mr Chima, om han nu hette Wu eller Chang. Men när frågan om minoriteterna kom upp, hade Stresemann sin. Genom sitt lugn, sin objektivitet och oemotslagenhet kom han alla intrigörer och provokatorer på skam och tvång åtminstone för tillfälligt rådet med sig till en åtgärd, som kan komma att betydligt självvarnsak och upprykning.

Svenskt måleri

Forts. fr. sid. 1.

ta mot den molniga himmeln. Men redan ett par följande Djurgårdsbilder ha en helt annan, lättare och genomskinnigare luft, och färgerna äro ljusa och läckra. Den ena, en ärbäck, har ett grådgult anslag i terrängen, marsdagnen faller skarp och oförmedlad på de pårlgrå stammarna, och en kyligt blå himmel skymtar bakom busksnären — det är hela den deliösa färgskalan i pariser-svenskarnas landskapskonst. I den andra med en väg, som löper inåt, är färgen nerdämpad, bakgrundens kala träd stå violetta i de finaste valörer, och färgen är samlad i diket värlå spegel. I den stora pastellen, Stockholm sett från söder, har konstnären kommit fram till ett huvudmotiv, som han aldrig sedan släppte. Hur har den inte tjuvat honom, denna syn — staden djupt vid hans fötter, sedd från hans fönster uppe på Badstugatan, kringfluten av ett smältande blått — vatten och himmel. I pastellen har den ännu en fast realitet trots den lätta skimrande färgen i ljusaste blått, vitt och rosa med rökarna och töcknet hängande genomskinniga i luften. Men småningom övergår bilden alltså till vision, fasta konturer försvinna, och kvar står en symfoni i blått — djupt strålände kobolt, violett, isigt grönblixt, där stadens gula lyktor hänga som en pärlrad och vattnet susar i virvlande rörelser. Det är nittio-tals stämningmålari som brutit in. Det speglar också i det stora Lidingölandskapet med sin sommarstämning, sin väg som försvinner in i skymningen, accompagnerad av trädens svepande kronor och de virvlande, rökröga molnen.

Det finns ett landskap med motiv från Hallandsåsen, som utmärker sig för sin samlade, dekorativa hållning: åsens blå kupa i bakgrunden, gula sädesfält i förgrunden och en rand av gröna träd, som skiljer de båda planen åt. Det är en intensitet i detta landskap, en lyskraft i det gula fältet, en fast, litet virvlande penselring som föra tanken på en annan måstare, en passionerad dyrkare av den gula och blå färgen, av marken och jorden — Van Gogh. Med det landskapet tycker jag Eugène Jansson har givit något av det vackraste på denna utställning.

Gina Leffler.

Mötesplatsen

Stockholmsförbundet av Frisinnade Kvinnors Riksförbund hade torsdagen den 7 mars anordnat diskussionsmöte med anledning av de av fröken Hesselgren i första kammaren väckta motionerna nr. 3 och 102 angående Samhällsarbete för folkhälsans inledningsförändring hölls av Dr. Ada Nilsson och advokat Hugo Lindberg. Ett antal jurister, läkare och riksdagsmän hade inbjudits till mötet.

Den salkiga och högt stående diskussionen, som räckte till bortåt midnatt, visade på ett livligt intresse för saken. En rad av synnerligen värdefulla och uttong vägnande anföranden hölls. Utom inledarna yttrade sig professor Johan Almqvist, första lag utskottets ordförande hr. Lindquist i Halmstad, hovrättsråd Viktor Petén, t. f. andre stadsälkaren Dr. Ake Berglund, rektor Maria Aspmann, Dr. Gertie Sölerberg, Dr. Andrea Andreen-Svedberg, Dr. Alma Sundquist, Dr. Jakob Billström, advokat Georg Stjernstedt, samt fröken Hesselgren.

Den samarbetskommitté, som i höstas blev tillsatt av de socialdemokratiska kvinnodistrikten och frisinnade kvinnor i Närke, Södermanland, Västmanland och Östergötland, sammanträdde söndagen den 10 mars i Flen. Därvid uttalades den önskan, att samarbetet skulle fortsätta enligt samma grunder som hittills. Man skulle anordna uppvisande föredrag i de frågor, där organisationerna mötas i gemensamt intresse, exempelvis redsfrågan, folkhygieniska spörsmål, föredrag för Nationernas förbunds verksamhet. För att underlätta planläggandet av arbetet skulle en undersökning göras, vilka kvinnor inom eller utom de olika landskapen kunde stå till förfogande som talare.

Fru Sigrid Gillner framlade en adress, avtadt av socialdemokratiska arbetarinternationalen och avsedd att tillställas den förberedande avrättningskommisionen i Genève. Adressen är av följande lydelse:

Adress
till

Folkförbundets förberedande avrättningskommision.

Detta möte, besökt av — personer och hälet i — den — väntar, att Nationernas förbunds förberedande avrättningskommision snart möjligt skall fullborda sitt arbete genom en allmän avrättningsöverenskommelse, så att de åt alla jordens folk högtidligen givna löföten om avrustning bliva uppfyllda.

Mötet förklarar, att folkens fredsvilja måste bringas till uttryck av regeringarnas representanter i Genève i syfte att skapa en verklig organisation av freden.

Å mötets vägnar

(Namn)

Adressen är åtförd av likalydande engelsk text och ett kuvert, adresserat till presidenten i ovannämnda kommission.

Då det ansågs vara av stort värde för kommissionen att erhålla ett dylikt stöd från största möjliga antal håll, uttalades önskvärdheten av att även inom de frisinnade kvinnoförbunden denna adress framleds vid av dem anordnade möten.

Adressen med kuvert kan rekvireras hos socialdemokratiska partistyrelsen.

Naturlig sömn kan återvinnas genom en kort tids regelbundet bruk av Instantine, oskaddig nervlugnande pastill, medför ej svanebruk. Säljes å apotek.

SVENSK OCH UTLÄNDSK

Litteratur

finnes i stort urval

hos

FRITZES

Kungl. Hovbokhandel.

STOCKHOLM

Fredsgatan 2

Telefon: Nannarop

kooperativa produkter

i

kooperativa butiker

Från EKEREDS (Halland)

reaktionsfria S. R. B. besättning (Ayreshirestam)

säljes 2 st. avelstjurar, ålder resp. 20 och 18 mån., kraftiga, friska och godlynta. Några yngre tjurar och kvigkalvar, ävenledes till salu.

Härstammingsuppgifter på begäran fr.

Ekereds gård, pr. Källered.